

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Kosken TL kunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto esitysluonnoksesta. Luonnoksen muutokset ovat sinänsä pääosin kannatettavia, mutta valmistelussa ja toimeenpanossa tulee ottaa huomioon sekä suurten että pienten lukioiden erityispiirteet ja mahdollisuudet toteuttaa muutoksia.

Lukiokoulutukseen on ylipäänsä kohdistunut viime vuosina paljon uudistuksia ja muutoksia, joten toivoisimme työrauhaa keskittyä lukion perustyöhön ja sen kehittämiseen.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

On tärkeää, että erityisopetuksen aloittaminen ei saa viivästyä oppimisvaikeuksien todentamisen vuoksi, vaan erityisopetuksen antaminen täytyy voida aloittaa viivytyksettä, kun oppimisen tuen keinot eivät enää ole riittävät. Sen takia ei ole kannatettavaa, että erityisopetuksesta pitää aina tehdä päätös, kuten lakiehdotuksen 28 b §:ssä ehdotetaan. Olisi järkevää, että päätös erityisopetuksesta tehdään vain sellaisissa tilanteissa, joissa opiskelija ja tämän huoltaja pyytää päätöstä. Päätöksen teko voi viivästyttää erityisopetuksen saamista vieden tarpeettomasti myös aikaa ja resursseja, jos päätös pitää tehdä aina.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita tarkasteltaessa on syytä ottaa huomioon jatkossakin harvaan asuttujen alueiden ja taajama-alueiden ulkopuolella asuvien lukiokoulutusta tarvitsevien henkilöiden realistinen mahdollisuus osallistua lukiokoulutukseen omasta asuinpaikastaan eli nuorten osalta kotoa käsin. Tällä on vaikutusta laajemminkin nuorten hyvinvointiin.

Pienten lukion lisää arvioitaessa on pidettävä mielessä, että asia ei koske pelkästään lukiorahoitusta. Toisin kuin

suurissa lukioissa, pienissä toimitaan käytännöllisesti katsoen aina yhteisissä tiloissa peruskoulun kanssa ja ainakin osin yhteisin opettajin. Pienellä lukioilla on jo pelkästään olemassaolonsa ja opettajistonsa kautta merkitystä paitsi vapaalle

sivistystyölle ja paikkakunnan elinkeinotoiminnalle, myös oppivelvollisten koulu-uran saumattomalle jatkumiselle perusopetuksesta lukioon. Ei hyvällä omallatunnolla voida mitenkään tarkastella

pelkästään yhtä osaa – paikallisen lukion rahoitusta – koska kokonaisuudessa on monta muuttujaa.

Kun otetaan huomioon lukion ja paikkakunnan keskinäisriippuvuus, pienen lukion lisä on todellisuudessa

yhteiskunnan antamaa varsin kohtuullista korvausta koko Suomen pitämisestä elinkelpoisena.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Ylioppilastutkinnon kehittäminen tulee lähteä ensisijaisesti kansalliskielten näkökulmasta tarkasteltuna. Muista maista tulevien lukiolaisten Suomeen töihin jäämisen kannalta on ensisijaisen tärkeää opiskella suomen tai ruotsin kielellä. Tällöin nuoret kotoutuvat jo lukiossa maahamme ja sen kulttuuriin ja jatkavat todennäköisemmin suomalaisissa korkeakouluissa kuin englannin kielellä opiskelevat. Ehdotuksessa englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittamisedot on rajattu riittävän tiukoiksi.

Uuden kielen ottaminen ylioppilastutkintoon tulee lisäämään huomattavasti tutkinnon järjestämisen kustannuksia. Englanninkielisen ylioppilastutkinnon kustannuksia ei pidä säilyttää kaikille ylioppilastutkinnon suorittajille, vaan englanninkielisen ylioppilastutkinnon järjestämiseen pitää tulla erillinen rahoitus. Englanninkielinen ylioppilastutkinto ei saa korottaa suomen- ja ruotsinkieliseen tutkintoon osallistuvien koekohtaisia maksuja.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Ei kommentoitavaa.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

Ei kommentoitavaa.

7. Muut kommentit

Kaikkiin hallituksen esityksen kohtiin sisältyy koulutuksen järjestäjien velvoitteiden kasvu, joka ilmenee myös kasvavina kuluina. Nämä on korvattava koulutuksen järjestäjille täysimääräisinä.

Niemi Markus

Kosken lukio (Kosken TL kunta)